

מעקב הומניטרי אוקטובר 2011

צילום: זכריה סעד, רבנים לזכויות אדם

שרידים של טרקטור בבעלות פלסטינית שהועלה באש על ידי מתנחלים, הכפר עקרכה, נפת שכם, נובמבר 2011.

סקירה כללית

תוכן העניינים

- 20 קהילות פלסטיניות בסכנה
- 3 מיידית של העברה בכפייה.....
- 4 נמשכת מגמת העלייה באלימות מתנחלים.....
- תיקון צוו צבאי ישראלי משנה את סיווגם של
- 5 קטינים פלסטינים.....
- 6 מזיק חדש מאיים על המגזר החקלאי בעזה.....

שני אירועים חשובים הנוגעים לשטח הפלסטיני הכבוש (שפייכ) זכו לכיסוי תקשורתי נרחב בחודש אוקטובר. הראשון מביניהם התרחש ב-18 באוקטובר, היום בו שחררו הרשויות הישראליות 477 אסירים פלסטינים בתמורה לחייל הישראלי גלעד שליט, במסגרת הסכם חילופי שבויים בין ישראל לחמאס, בתיווכה של מצרים. האירוע השני התרחש ב-31 באוקטובר, כשחברי העצרת הכללית של סוכנות התרבות, החינוך והמדע של האו"ם (אונסק"ו) אישרו בהצבעה את קבלתה של פלסטין כמדינה חברה בארגון, צעד שבא בעקבות הבקשה הפלסטינית לחברות מלאה באו"ם, שהוגשה למועצת הביטחון בספטמבר 2011. אף שרבים מהצילומים שהתפרסמו בתקשורת סביב האירועים הללו הראו אווירה של תקווה ושל אופוריה, כיסוי זה טשטש את המצוקה והפגיעות המתמשכות שעימן מתמודדים פלחים ניכרים של האוכלוסייה הפלסטינית.

פלח אחד כזה הינו קהילות הבדואים והרועים הפזורות ברחבי שטח C של הגדה המערבית, המתמודדות עם הריסות בתים, הגבלות גישה וסכנות העברה בכפייה. לתושבי עשרים מהקהילות הללו (המונות 2,300 נפשות בקירוב), הממוקמות ממזרח לירושלים, באזור המיועד להרחבת התנחלויות¹, הודיע לא מכבר המנהל האזרחי הישראלי (מנהאי"ז) כי עליהם לעזוב את האזור (ואם לא, יועברו ממנו בכפייה), אולי כבר בינואר 2010. החודש ערכו ארגוני סיוע הומניטרי אומדן מהיר של האתר שאליו מתכוון המנהאי"ז להעביר את הקהילות הללו, ומצאו שאינו ראוי למגורי אדם, הן בשל קרבתו לאתר סילוק פסולת גדול, המהווה סיכון בריאותי וסביבתי מרכזי, והן בשל מחסור בשטחי מרעה הדרושים לקהילות על מנת להמשיך להתפרנס כרועים.

העלייה החדה באלימות מתנחלים בחודשים האחרונים ממשיכה לפגוע בביטחון הפיסי ובמחיתם של עוד פלסטינים רבים ברחבי הגדה המערבית. רבות ממתקפות המתנחלים שבוצעו החודש התמקדו בפעילויות עונתיות הקשורות במסיק יכול הזיתים השנה. ככשנים קודמות, גם השנה עשו הרשויות הישראליות מאמצים כדי למנוע ממתנחלים, רבים מהם חמושים, לתקוף את החקלאים. מאמצים אלה כללו בעיקר מערכת תיאום מוקדם המאפשרת לפלסטינים גישה למטעי הזיתים שלהם, הממוקמים בקרבת מספר התנחלויות, בפרקי זמן מוגבלים שבהם יכול הצבא הישראלי לשהות במקום ולהגן עליהם. אף שמערכת זו אכן הפחיתה את היקף האלימות, עיקר הנטל שלה נופל על כתפי החקלאים הפלסטינים, הנאלצים לציית ללוח הזמנים של הצבא, ולא על הרשויות הישראליות, האחראיות לאכיפת החוק על המתנחלים המאיימים על החקלאים. יתרה מכך, מערכת זו אינה יעילה בכל האמור במניעת השחתתם של עצי זיתים בזמנים אחרים; החודש נעקרו, הושמדו באמצעות כימיקלים רעילים או ניזוקו באופנים אחרים 1,400 עצים, נתון שהביא את סך הנזק לשנת 2011 לכמעט 10,000 עצים מאז תחילת השנה.

ילדים פלסטינים שנעצרו והועמדו לדין בבתי משפט צבאיים ישראלים מייצגים גם הם קבוצה פגיעה וחלשה. אף ילד המוחזק במעצר בידי ישראל לא

שוחרר בהקשר של חילופי השבויים. עם זאת, במהלך החודש פרסם הצבא הישראלי צו צבאי ובו תיקון לכמה סעיפים הנוגעים לילדים פלסטינים הצפויים למעצר או למשפט. אחד התיקונים כולל ילדים בני 16 ו-17 בקטגוריית "קטינים", כנדרש מתוך חוק זכויות האדם הבינלאומי. אף שיש לברך על התיקונים הללו, עדיין קיימות פרצות משמעותיות אבל בהגנה על ילדים פלסטינים העצורים בידי הרשויות הישראליות. כך למשל, בין יתר הפרצות, התיקונים אינם אוסרים על כליאתם של ילדים בני 16 ו-17 יחד עם מבוגרים, ומותירים לרשויות מרווח רב שלא להודיע להורים על מעצר ילדם. נושאים מעוררי דאגה אחרים שלא זכו לטיפול כוללים דיווחים על התעללות והיעדר חקירה יעילה של האשמות בהתעללות בחקירות ילדים, היעדר נהלים המקדמים שקיפות, כולל צילום חקירות בווידיאו, והחזקת אסירים ילדם במתקנים מחוץ לשפי"כ. ליקויים אלה מתרחשים בהקשר של גורמים מעוררי דאגה נוספים וקשים, הן ביחס לילדים והן ביחס למבוגרים, לרבות היעדר הליך נאות בבתי המשפט הצבאיים הישראליים.

ברצועת עזה יצרה עסקת חילופי השבויים תקוות לאפשרות של הקלה במצור, אבל עד עתה לא התממשו תקוות אלה. ההגבלות המתמשכות על היצוא מרצועת עזה נותרו בעינן, למרות שבחודשים האחרונים התחייבו הרשויות הישראליות פעמים אחדות להקל אותן. אף שבחורף שעבר יוצאו מספר גידולים לשווקים אירופיים, ייצוא זה מהווה רק חלק זעיר מהתוצרים החקלאיים שיוצאו מעזה בעבר, לפני הטלת המצור, שמרביתם שווקו בגדה המערבית ובישראל. מאות חקלאים המועסקים בגידול תמרים מתמודדים עם קשיי פרנסה חמורים עוד יותר, בשל מזיק שפגע בעצי תמר, ושאם לא יטופל הוא עלול לעשות שמות בתעשיית התמרים המתפתחת.

כדי להקל את המצוקה שעימה מתמודדים כמה מהפלחים הפגיעים והחלשים ביותר באוכלוסייה הפלסטינית, דרושים אמצעים שיגנו על האוכלוסייה האזרחית, לרבות הפסקה מיידית של הריסות וסוגים אחרים של עקירה בכפייה, יישום אמצעים שיבטיחו זכויות ילדים, שימת קץ לאי-הענישה על אלימות מתנחלים, והסרת המצור על עזה.

20 קהילות פלסטיניות בסכנה מיידית של העברה בכפייה

אומדן מוצא כי האתר המוצע להעברתם אינו ראוי למגורים

כ-2,300 תושבים, 80 אחוזים מהם הם פליטי 1948, של כ-20 קהילות בדואיות וקהילות רועים אחרות השוכנות ממזרח לירושלים, עדיין מצויים בסיכון גבוה להעברה בכפייה, לאחר שהמנהל האזרחי הישראלי (מנהאי"ז) הודיע להם כי עליהם לפנות את השטח.² דרישה זו באה בהקשר של תוכניותיו של המנהאי"ז "להעתיק" קהילות בדואים וקהילות רועים פלסטיניות משטח C, שם נותרה בידי ישראל השליטה בביטחון וכן בתכנון ובאיזור. הוועד המייצג את הקהילות מאזור ירושלים דיווח, בשלב זה, שלהוציא שיבה מלאה לאדמתם ההיסטורית בנגב התושבים אינם רוצים לעבור וביקש כל תמיכה אפשרית כדי למנוע את מסכנת העקירה הנוכחית להתממש. ברם, המנהאי"ז מסר כי אין כל אפשרות, מלבד מעבר. המנהאי"ז מסר גם כי ה"העתקה" לאתר המוצע ליד העיירה אל עזריה עלולה להתחיל כבר בינואר 2012.

באוקטובר 2011 ניהלו גורמים הומניטריים אומדן מהיר של האתר המוצע להעתקה, המכונה אל גיבל, ומצאו כי אינו ראוי למגורי אדם.³ כמה מהחששות העיקריים נובעים מקרבתו של האתר לאתר סילוק פסולת המשמש את עיריית ירושלים והתנחלות מעלה אדומים. על פי ההערכות, השטח שהוקצה לשיכונה של האוכלוסייה שתיעקר מרוחק פחות מ-250 מטרים מאתר סילוק הפסולת, מרחק שהוא פחות ממחצית מתקן המינימום לבטיחות ולגהות - 500 מטרים - שאימץ ארגון הבריאות העולמי. משרד הסביבה הישראלי התייחס לאחרונה לאתר סילוק הפסולת ואמר שהוא "יוצר מפגעים סביבתיים של זיהום האוויר, זיהום קרקע ואף קיים חשש לזיהום מקורות מים... [ואף] סכנה לפיצוץ ושריפות", בשל הצטברות גז מתאן באשפה.⁴ בנוסף על סיכוני הבטיחות והגהות הנלווים למקום, ברור כי האתר יפגע באיכות חייהם של התושבים, שייאלצו לסבול מריחות רעים בלתי פוסקים.

גורם נוסף לדאגה הוא ההידרדרות והאובדן האפשרי של המרעה כמקור מחייתן של האוכלוסיות המצויות בסיכון להעברה בכפייה, בשל המחסור בשטחי מרעה בקרבת האתר המוצע. מצב זה עלול להביא לרעיית יתר ולנטל קיצוני על המשאבים הטבעיים של כל תושבי האזור.

להעתקה זו יש תקדים - בשלהי שנות התשעים של המאה העשרים הועברה בכפייה לאותו מקום קבוצה בת כ-200 משפחות, בכדי לפנות מקום להרחבתה של התנחלות מעלה אדומים. המשפחות הללו חוו הלם חברתי ופסיכולוגי קשה בשל השינוי המהיר בתנאי החיים, שאילץ אותן לנטוש כמעט לחלוטין את אורח החיים המסורתי שלהן, של בדואים ורועים. האובדן התרבותי, יחד עם תהליך העיור הכפוי, פגעו בלכידות השבטית ויצרו מתחים חברתיים ואלימות.

הלחץ על הקהילות המיועדות כרגע להעתקה גובר: ב-31 באוקטובר הרס המנהאי"ז תשעה מבנים בקהילות חיאן אל אחמר, מחתוויש ואל גיבל, ובכך גרם לעקירתם בכפייה של 29 בני אדם. המבנים ביישוב האחרון שכנו באתר המוצע להעתקת הקהילות, ולאחר הריסתם החרים המנהאי"ז את חורבות המבנים שנהרסו.

20 הקהילות המצויות בסכנת עקירה בכפייה ממוקמות באזור בעל חשיבות אסטרטגית להרחבת העתידי של התנחלויות. שטח זה כולל את תוכנית E1, החוזה את הרחבתה של התנחלות מעלה אדומים וחיבורה לירושלים. אם ייושמו, עלולות התוכניות הללו, יחד עם בניית הגדר באזור, למנוע צמיחה ופיתוח פלסטיניים ולקטוע את הרצף הטריטוריאלי של הגדה המערבית.

המשפט הבינלאומי אוסר על העברה בכפייה של אזרחים, יהיו המניע והאמצעים המשמשים לכך אשר יהיו, אלא אם הדבר נדרש זמנית למען ביטחונם הם או לצורך צבאי בעת מעשי איבה. הריסה או החרמה מכוונות של רכוש אזרחי פרטי, לרבות בתים, כמו גם העברתם של מתנחלים אל תוך שטח כבוש, אסורות גם הן. ככוח הכובש, מוטלת על ישראל החובה להגן על האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית ולנהל את השטח לתועלתה של אוכלוסייה זו. כל העברה

של אזרחים נדרשת לעמוד בתקנים בינלאומיים, לרבות בכל הכרוך בבחירה מושכלת הנעשית באורח חופשי.⁵

הקהילה ההומניטרית תאיץ את מתן הסיוע לקהילות אלו ואחרות, המצויות בסיכון גבוה לעקירה בכפייה מביתהן, בכדי לייצב קהילות במקום הימצאן ולתת להן הזדמנות לפתח את עתידן.

נמשכת מגמת העלייה באלימות מתנחלים

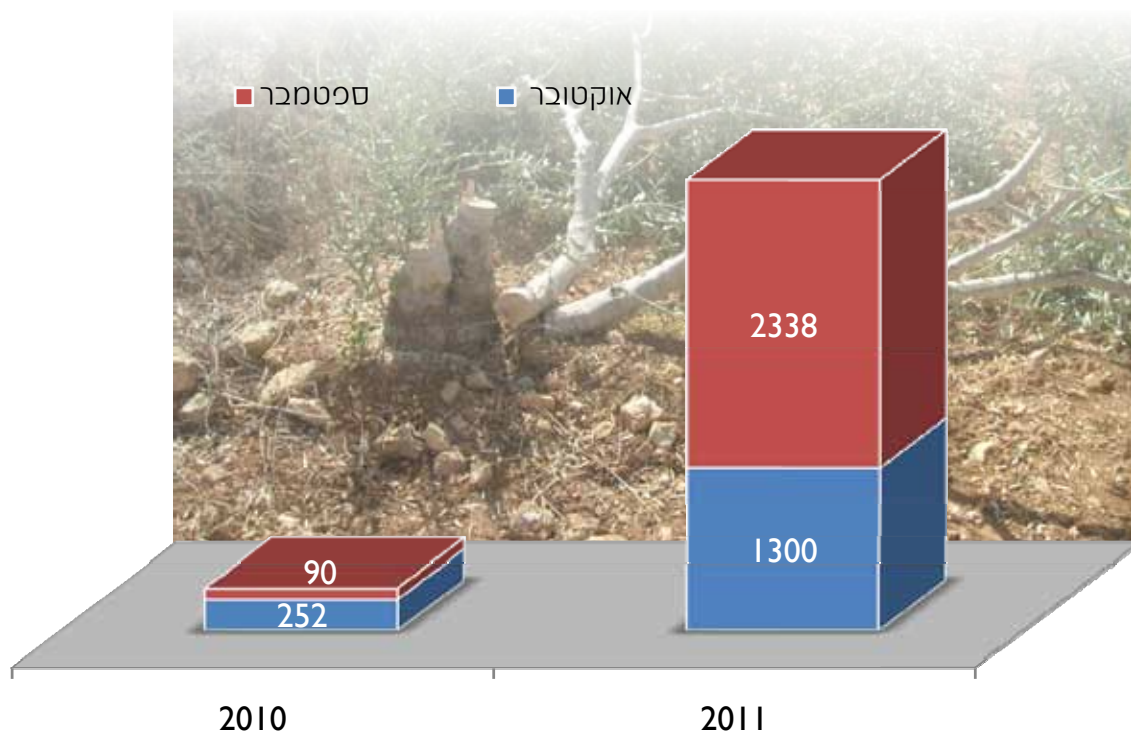
יותר מ-3,600 עצים כבעלות פלסטינית ניזוקו או הושמדו בעונת המסיק של שנת 2011

במהלך החודש רשם המשרד לתיאום עניינים הומניטריים בסך הכול 52 תקריות אלימות שביצעו מתנחלים, ואשר גרמו לפגיעת פלסטינים או לנזק לרכוש פלסטיני. נתון זה מהווה ירידה לעומת 68 התקריות בספטמבר, אבל הוא עדיין גבוה במידה ניכרת מהמוצע החודשי לשנת 2011, שהינו 36 תקריות. זאת, בנוסף על עשרות תקריות של הפחדה, מניעת גישה והסגת גבול. בסך הכול נפצעו החודש בתקריות אלה 22 פלסטינים, שישה מהם ילדים. כמו כן, שני מתנחלים נפצעו באוקטובר

בידי פלסטינים, בשתי תקריות נפרדות שהתרחשו בירושלים המזרחית ובבית לחם. הממוצע השבועי של מתקפות מתנחלים הגורמות לנפגעים פלסטינים ולנזק לרכוש פלסטיני עלה ב-2011 ב-40 אחוזים, בהשוואה לשנת 2010 (שמונה תקריות בשבוע), וביותר מ-165 אחוזים לעומת שנת 2009 (ארבע תקריות בשבוע).

עם תחילתה של עונת מסיק הזיתים, בתחילת החודש הנוכחי, חקלאים שמסקו זיתים במטעים ליד מספר התנחלויות ומאחזי התנחלות בשטח C סבלו באופן חוזר ונשנה ממעשי הפחדה, אלימות גופנית ונזק לרכוש שביצעו מתנחלים. ככשנים קודמות, גם השנה עשו הרשויות הישראליות מאמצים למנוע ממתנחלים לתקוף את החקלאים הפלסטינים. זה נעשה בעיקר באמצעות הסדרתה של מערכת תיאום מוקדם, המתירה לפלסטינים גישה לעצי הזיתים שלהם, הממוקמים בקרבת מספר התנחלויות, בפרקי זמן מוגבלים שבהם הצבא הישראלי יכול להיות נוכח במקום ולהגן עליהם. אף שאפשר שמערכת זו אכן מנעה מתקפות אחדות, היא מטילה את עיקר הנטל על חקלאים פלסטינים, הנאלצים להתאים עצמם ללוח הזמנים של הצבא,

מספר עצים שדווח כי ניזוקו או הושמדו, ספטמבר ואוקטובר, 2010-2011

פוריכ (נפת שכם), הציתו חדר מגורים וכלי רכב וגרמו לרכוש נזק כבד.

שורשיה של תופעת אלימות המתנחלים המתמשכת נעוצים עמוק באי-הענישה - דהיינו, אי-יכולת של הרשויות הישראליות לאכוף במידה מספקת את שלטון החוק בתגובה על מעשי אלימות של מתנחלים נגד פלסטינים ורכושם. לעיתים קרובות כוחות ישראלים אינם עוצרים מתקפות, והמשך המעקב לאחר מקפות כאלה אינו מספק או שהוא מנוהל ברשלנות. האמצעים של המערכת הנוכחית, לרבות הדרישה שפלסטינים יגישו תלונות בתחנות משטרה הממוקמות בתוך התנחלויות, חותרים באופן פעיל נגד שלטון החוק משום שהם מרתיעים פלסטינים מהגשת תלונות. הדיווחים הרשמיים שנשמעו לאחרונה, על מאמצים להכשיר בדיעבד השתלטות של מתנחלים על אדמות פלסטיניות בבעלות פרטית, מקדמים באופן פעיל תרבות אי-ענישה התורמת להמשך האלימות.

תיקון צבאי ישראלי משנה את סיווגם של קטינים פלסטינים

החששות לנוכח הפרת זכויות ילדים נותרים בעינם

מעצם המתמשך של ילדים פלסטינים בידי כוחות הביטחון הישראליים, והיחס לו הם זוכים במערכת המשפט הצבאית, ממשיכים לעורר חששות כבדים בנוגע להפרות של זכויות הליך נאות בסיסיות. רוב החששות הללו נותרו בעינם, למרות תיקון שנעשה לאחרונה במספר סעיפים הנוגעים לכך בחקיקה הצבאית הישראלית.

מדי שנה נעצרים כ-700 ילדים פלסטינים בגילים שבין 12 ל-17 ומובאים למשפט בבתי המשפט הצבאיים הישראליים בגדה המערבית. ב-2011 נכלאו בממוצע מדי חודש יותר מ-200 ילדים.⁶

מתוקף האמנה בדבר זכויות הילד, שישראל היא אחת המדינות השותפות לה, כל מי שגילו פחות מ-18 מוגדר כילד.⁷ אף שהחקיקה הישראלית הפנימית אימצה תקן זה בכל האמור לישראלים, לרבות אלה החיים בגדה המערבית, הרי שתחת החקיקה הצבאית הישראלית המוחלת על הפלסטינים בגדה

ולא על הרשויות הישראליות, האחראיות לאכיפת החוק. יתרה מכך, מערכת זו אינה יעילה למניעת השחתתם של עצי זית בזמנים אחרים.

למרות אמצעים כאלה, יותר מ-60 אחוזים (32 תקריות) מהתקריות במעורבות מתנחלים שרשם המשרד לתיאום עניינים הומניטריים באוקטובר, ואשר גרמו לנפגעים פלסטינים או לנזק לרכוש פלסטיני, היו קשורות לפעילויות של מסיק הזיתים. בשלושים ושתיים (32) מהתקריות השנה, מתנחלים מסקו וגנבו זיתים מעצים השייכים לפלסטינים, עקרו או חיבלו במספר עצי זית, ותקפו גופנית פלסטינים שעסקו במסיק זיתים. יתרה מכך, כמה מהתקריות התרחשו בזמנים הספציפיים שהרשויות הישראליות הקצו למתן גישה למטעי זיתים בקרבת התנחלויות. כך למשל, ב-18 באוקטובר, במהלך שעות מתואמות, נפלה חקלאית פלסטינית מהכפר בית פוריכ (נפת שכם) ושברה את רגלה כשמתנחלים ישראלים רדפו אחריה בקרבת התנחלות איתמר. בקרבת התנחלות ברוכין (נפת סלפית), הציתו מתנחלים יותר מ-700 עצי זית השייכים לחקלאים מהכפר ברוקין.

אף שמספרן של התקריות הללו נמוך בהשוואה לתקריות מסיק זיתים מאותם סוגים בשנת 2010 (40 תקריות), במספר העצים שניזוקו או הושמדו באוקטובר 2011 ניכרה עלייה משמעותית. בסך הכול, כ-1,400 עצי זית נעקרו, הורעלו בחומרים כימיים או הושחתו באופנים אחרים במהלך החודש, לעומת 61 עצים שניזוקו בשנה הקודמת. במתקפות מתנחלים על עצי זיתים מתחילת השנה ועד לסוף אוקטובר 2011 ניזוקו או הושמדו כמעט 10,000 עצים.

עוד 25 תקריות של אלימות מתנחלים, שגרמו במהלך החודש לנזק לרכוש או לנפגעים, לא היו קשורות בפעילויות המסיק. מן הראוי לציין כי בפעם הראשונה מאז מאי 2009, בשתי תקריות נפרדות שהתרחשו בנפת שכם ב-17 וב-19 באוקטובר, מתנחלים תקפו פלסטינים בנוזלים ובגזים רעילים; כתוצאה מכך סבלו שלושה פלסטינים, בהם אישה אחת, מנפיחות בפנים ובחילה ונלקחו לבית חולים. בתקרית אחרת תקפו מתנחלים בית בכפר בית

המערכת, בני 16 ו-17 שנים נחשבים לבוגרים. ברם, ב-27 בספטמבר 2011 תיקן הצבא הישראלי את הסעיף הרלבנטי בחקיקה הצבאית, כך שמי שגילם פחות מ-18 נכללים בקטגוריית ילדים.

תיקון נוסף שנכלל באותו צו צבאי קיצר את חוק ההתיישנות להגשת תביעה בגין כמה מהעבירות שביצעו קטינים, משנתיים לשנה (כך למשל, לא ניתן להעמיד ילד לדין שנה לאחר ביצוע העבירה כביכול). יחד עם זאת, תיקון זה לא יחול על רובם הגדול של הקטינים המוחזקים בשל עבירות ביטחוניות, הגדרה הכוללת כאלה המוחזקים בגין יידי אבנים והשתתפות בהפגנות, בנוסף על עבירות אחרות, חמורות יותר.

תיקונים אלה הם אמנם צעד שיש לברך עליו לקראת הבטחת זכויות ילדים, אבל עדיין קיימים אתגרים רציניים בכל האמור ביחס לילדים במערכת בתי המשפט הצבאיים הישראלית. אף שבספטמבר 2009 הקים הצבא הישראלי בית דין צבאי מיוחד לכני נוער וילדים, הרי שלמעשה, ההבדל בין בתי המשפט הללו והסגל המאייש אותם לבין בתי המשפט השופטים מבוגרים הינו קטן מאוד.⁸ כמו כן, התיקון אינו נדרש באופן מספיק לנוהג הוותיק של כליאת ילדים שגילם יותר מ-16 עם מבוגרים.⁹ בנוסף על כך, במרבית המקרים נחקרים ילדים בלי נוכחות הורה או עורך-דין.¹⁰ אף שהתיקון קובע כי יש להודיע להורים מייד על מעצר ילדם, הוא מתיר כמה יוצאים מן הכלל: אם הילד נמנע ממסירת מידע על זהות הוריו או הוריה או מקום המצאם, הרשויות אינן מחויבות להשיג את פרטי זהותם של ההורים או מקום המצאם, ולפיכך לא ייודעו ההורים. כמו כן, אף שהרשויות נדרשות לעשות "מאמץ סביר" לאתר את ההורים, הרי שמאחר שאין בנמצא קווים מנחים המגדירים מה אמור מאמץ כזה לכלול, מידת המאמץ כתוחה לפרשנות ונתונה לשיקול דעתן של הרשויות. בנוסף על כך, ניתן לעכב את ההודעה אם הרשויות סבורות כי קיים "חשד סביר" שהודעה כזו תחבל בתהליך החקירה או "תזיק לביטחון באזור" בדרכים אחרות. היעדר שקיפות בעת חקירות מעורר גם הוא דאגה, ומתועד במאות תצהירים ועדויות שהוגשו על ידי עורכי דין וארגוני זכויות

אדם העובדים עם ילדים שעברו חקירות. במרבית המקרים העידו ילדים כי חוו בעת מעצרו וחקירתם התעללות, שבמקרים אחדים הגיעה לכדי עינויים.¹¹ במקרים רבים מדווחים ילדים כי אולצו לחתום על הודאות בעברית, שפה שרובם אינם מכינים.

יתר על כן, אף שהרשויות נדרשו גם לייצע קטינים שנעצרו בדבר זכותם להיוועד בארבע עיניים עם עורך דין, אין כל ודאות שכך אכן יקרה, מפני שעל העצור למסור את פרטיו של עורך הדין לרשויות הישראליות, וגם אז אפשר שלא יודיעו על כך לעורך הדין, אם החוקר סבור שהודעה כזו תעכב את החקירה.

גורמים נוספים לדאגה:¹²

- מעצריהם של רוב הילדים ממשיכים להתבצע במהלך פשיטות של הצבא הישראלי על בתיהם, באמצע הלילה.
- רוב הילדים ממשיכים להיכבל באזיקון פלסטיק יחיד, המסב להם כאבים, תוך הפרה של נהלי צבא הישראלי שהוחלו באפריל 2011.
- חקירות אינן מתועדות בצילומי וידיאו.
- כ-90 אחוזים מהמקרים עדיין נמנע מהילדים שחרור בערבות.
- ילדים רבים עדיין מוחזקים בבתי כלא מחוץ לשטח הכבוש, תוך הפרה של אמנת גינבה הרביעית (סעיף 76).

מתוקף המשפט הבינלאומי, ישראל מחויבת להגן על זכויות ילדים ולכבדן, בלא אפליה מכל סוג שהוא, לרבות מטעמי מוצא לאומי או עדתי. מעצרו וכליאה של ילדים צריכים לשמש רק כמוצא אחרון ולפרק הזמן ההולם הקצר ביותר האפשרי. יש להתייחס לילדים בכל עת באנושיות, בכבוד ובאופן ראוי, שיביא בחשבון את גילם, צורכיהם ומצבם.

מזיק חדש מאיים על המגזר החקלאי בעזה

חדקונית הדקל האדומה (*Rhynchophorus ferrugineus*) התגלתה לראשונה בעזה בחודש ספטמבר, והיא מהווה סכנה קשה ל-120,000 עצי

ארגונים לא ממשלתיים פלסטיניים (המיוצגים על ידי איגוד ועדי העבודה החקלאיים), אגודת הצלב האדום הבינלאומי ואגודת אהלייה להגנת עצי התמר, ארגון לא ממשלתי עזתי המתמחה בתמרים. קבוצה זו נוסדה לראשונה כדי לתאם את התגובה לעש המנהרות של הסולניים (tuta absoluta), (המזיק הפוגע בעגבניות, שהגיע לעזה ב-2010), וכעת היא מתכנסת פעם בשבוע כדי לעקוב אחר התפתחויות ולתאם פעילויות.

אף שהתפרצות המגיפה התגלתה מאוחר מכדי שניתן יהיה לטפל בה במסגרת הליך הפנייה המשולב לשנת 2012, בשנה הבאה יידרש מימון שיאפשר לארגונים לא ממשלתיים לסייע למגדלי תמרים. המגיפה החדשה מחריפה את התנאים הקשים ממילא שעימם מתמודדים חקלאים בעזה, לרבות האיסור שמטילה ישראל על יצוא, וכן אי היכולת להגיע בכיטחון לשטחים שהגישה אליהם מוגבלת, ליד הגדר המפרידה בין עזה לישראל. המגזר החקלאי מזקק לסיוע בכדי לשפר את היכולים וההכנסות באמצעות שיפור של ההשקיה, הרבייה, הטיפול במטעים והייצור לאחר הגדיד. בנוסף, חקלאים עניים, המאבדים את עציהם בשל המזיק, עשויים להזדקק לפיצוי או לאספקה של מקור מחיה חקלאי חלופי.

התמר בעזה. אם לא יטופל, המזיק עלול להרוס את תעשיית התמרים הגדלה, ששוויה לכלכלת עזה הוא יותר מ-4 מיליון דולרים. מחייתם של יותר מ-500 בני אדם המועסקים ישירות בגידול תמרים מצויה בסכנה, וגם הכנסתן של אלפי משפחות אחרות, הנשענות על תוספת הכנסה מעצי דקל בודדים, עלולה להיפגע.

ככדי לעקוב אחרי התפשטות המזיק, ארגון המזון והחקלאות של האו"ם מספק מלכודות פרומונים, שיוצבו בכל רחבי 600 הדונמים בעזה שבהם מגדלים עצי תמר. עצים נגועים חלקית יטופלו במדבירי מזיקים, אבל עצים נגועים קשות יהיה צורך לעקור ולשרוף. הרשויות המקומיות הטילו הסגר חמור, המונע תנועה של כל חומר הנובע מעצי תמר (מלבד התמרים עצמם) בתוך עזה, ואוסר לייבאו דרך המנהרות. ארגונים לא ממשלתיים המפעילים מיזמים הקשורים בעצי תמרים קיבלו הודעה על כך, וכן הודפסה וחולקה חוברת מידע לחקלאים ולבעלי עניין אחרים. ב-3 בנובמבר התקיימה בעזה סדנה לדיון במצב ולהפצת מידע לבעלי עניין במגזר.

כמאבק במזיקים ומחלות נודעת חשיבות עליונה לתיאום בין-מגזרי, ומה שמקל במיוחד על המאמץ במקרה הנוכחי הינה ועדת היגוי הכוללת נציגים של ארגון המזון והחקלאות של האו"ם, משרד החקלאות,

1. המנהל האזרחי הישראלי הודיע למשרד לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) על התוכנית להעביר את הקהילות הבדואיות ב-17 ביולי 2011.
2. ראו המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, "העתקת קהילות בדואים: סכנת עקירה בכפייה בפריפריה הירושלמית", דף נתונים, אוקטובר 2011.
3. באומדן השתתפו הארגונים הבאים: ארגון הבריאות העולמי, ארגון המזון והחקלאות של האו"ם, משרד הנציב העליון של האומות המאוחדות למען זכויות האדם, סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם, קרן החירום הבינלאומית של האו"ם לילדים (אוניצף), Action contre le Faim והמשרד לתיאום עניינים הומניטריים.
4. מכתב ממנכ"ל המשרד לראש עיריית ירושלים, התובע צמצום הדרגתי של כמויות האשפה שהעירייה משליכה באתר זה, ה-5 ביוני 2011. את המכתב ניתן לקרוא ב: http://sviva.gov.il/Environment/Static/Binaries/ModulKvatzim/abu-dis_barkat2011_1.pdf
5. וראו למשל תקנת האג, סעיף 46, ואמנת גינבה הרביעית, סעיפים 49 ו-53.
6. לדברי שירות בתי הסוהר הישראלי, נכון לסוף ספטמבר 2011 הוחזקו במעצר 164 ילדים.
7. האו"ם אימץ את האמנה בדבר זכויות הילד בנובמבר 1989, וישראל אשררה אותה ב-1991.
8. בית המשפט הצבאי לנוער מתכנס מדי יום שני וחמישי, ומשתמש באותם מתקנים ובאותו סגל עובדים המשמשים את בתי המשפט הצבאיים למבוגרים. ילדים מובאים לבית המשפט בקבוצות של שניים או שלושה, כשרגליהם כבולות באזיקי קרסול וכשהם לובשים את אותם מדי כלא חומים שלובשים אסירים מבוגרים.
9. אף שילדים מוחזקים בכלא עם מבוגרים, למבוגרים אין גישה לקטינים בשעות השינה.
10. ראו "כולם אשמים!", משפט ללא גבולות, יולי 2011. http://nolegalfrontiers.org/images/stories/report_2011/report_he.pdf
11. "במיליהם הם: דוח על מצבם של ילדים פלסטינים העצורים במערכת בתי המשפט הצבאיים הישראלית". ה-19 ביולי 2011, ארגון Defence or (Children International) (DCI)
12. הודעה לעיתונות על צו צבאי 1676 - העלאת גיל הבגרות, ה-11 באוקטובר 2011, DCI, סניף פלסטין.

ברשימה המפורטת לעיל ארגוני וסוכנויות או"ם וארגונים הומניטריים מקומיים ובינלאומיים המשתתפים בקבוצות עבודה מגזרית ומספקים בעקביות מידע עבור דו"ח המעקב ההומניטרי:

United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Development Fund for Women (UNIFEM), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for

Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Programme (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence for Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG), Campaign for the Right to Enter; ACF-E, AAA, ACPP, ACAD, and members of the Temporary International Mechanism (TIM).

*לפרטים ולמידע נוסף פנו אל יחזקאל ליין, דוא"ל: lein@un.org טל: 02-5829962

הנוסח המחייב הוא הדוח המלא בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2011_11_15_english.pdf

טבלאות עם נתונים מפורטים על מדדי הגנה ניתן לקרוא בדוח בשפה האנגלית,

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2011_11_15_english.pdf